

Alueellisen opiskeluhuollon yhteistyöryhmän tapaaminen torstaina 29.8.24

Aika ja paikka: klo 13.00-16:00, Lohjan pääkirjasto

Läsnä: Tuija Harakka (pj, Luvn), Kati Wilska-Seemer (sihteeri, Luvn), Terttu Tapio (Luksia), Vili Olkkonen (Omnian Opiskelijoiden kattohallitus), Hannele Otranen (LUVN), Erja Kumpulainen (Omnia), Astrid Kauber (Kirkkonummi), Tina Nordman (Raasepori), Annika Kaarnalehto (Espoo), Marianne Leppänen (Espoo), Leena Lakovaara (Espoo), Jonna Kari (LUVN, Kaius Karlsson, Liisa Saarniniemi (Lohja), Mikaela Heinonen-Lindholm (Luvn), Kristiina Kuutti (Lokova), Kirsi Hyvämäki (Vihti), Ossi Kokkonen (Karkkila)

Etänä: Karl-Erik Gustafsson (Hanko), Laura Salomaa (Kauniainen)

Tulevat kokoukset

Seuraavat kokousajat ovat 22.1.25, 20.3.25 ja 15.5.25 klo 13 - 15.30.

Opiskeluhuollon palveluksiköiden ajankohtaiset asiat

Koulu- ja opiskeluterveydenhoito, Hannele Otranen

Kaikki olemassa olevat terveydenhoitajien työpohjat ovat täytettynä 8/2024 ja jokaisessa oppilaitoksessa on nimetty terveydenhoitaja.

Terveydenhoitajien rekrytointi on helpottunut, hakijoita on selvästi enemmän kuin vuosi sitten.

Espoossa koulu- ja opiskeluterveydenhuollon lääkäripalveluiden tuottamisesta vastaa Perhekeskuksen lääkäripalvelut. Virkapohjia on 18. ADHD-diagnostiikkaprosessiin on kohdennettu näistä kaksi.

Resurssista (pois lukien adhd-vakanssit) on syksyllä 2024 käytössä 13,7 htv (86%). Osa lääkäripalveluista tuotetaan ostopalvelutyövoimalla. Kaikkiin Espoon oppilaitoksiin on nimetty oma lääkäri.

Muissa LUVN-alueen kunnissa avosairaanhoidon vastaa koulu- ja opiskeluterveydenhuollon lääkäripalveluiden tuottamisesta.

Lukuvuoden 2023-2024 terveystarkastusten toteutuminen kouluterveydenhuollossa (LUVN):

- Laajat terveystarkastukset (1.5. ja 8. lk)
 - Terveystarkastaja 85-90%
 - Lääkäri 42-80%
- Muut luokat 51%

Psykologiyksikkö, Jonna Kari

Rekrytointitilanne

Tällä hetkellä Psykologiyksikössä on 97 vakituista psykologia ja yhtä lukuun ottamatta budjetin mukaiset vakituiset tehtäväpohjat täynnä. Yhtä vakituista (pohjois- ja länsipuolelle ensisijaisesti ruotsinkielinen) psykologia rekrytoidaan ja sijaisia rekrytoidaan edelleen. Vakituisten psykologien määrä lisääntynyt 31:lla vrt. hyvinvointialueen aloitus. Vähimmäismitoituksesta puuttuu vielä yli 10 vakituista psykologia ja vakituisia psykologeja palkataan lisää, mikäli vuoden 2025 budjetti sallii. Etenkin vastavalmistuneita psykologihakijoita ja toiselle asteelle hakijoita vakituisiin tehtäviin on tällä hetkellä melko hyvin. Psykologiopiskelijamäärien noston aikaan aloittaneet opiskelijat alkavat valmistua, ja vuokrapsykologimarkkinat ovat tyrehtyneet (1,3MEUR -> 6000€/2024 LUVN).

Potilastietojärjestelmän vaihdos

Potilastietojärjestelmäsiirtymä heikentää tällä hetkellä palvelun saatavuutta Auraa aiemmin käyttäneiden psykologien opetellessa käyttämään uutta järjestelmää. Nyt kaikkialla psykologien kirjaukset siirtyvät Kanta-palveluun (myös esim. opettajille annettujen konsultaatioiden kirjaukset).

Keskitetty psykologipalvelu

Keskitetyn psykologipalvelun yhteystiedot löytyvät nettisivuilta [Psykologi koululaisille ja opiskelijoille | Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue \(luvn.fi\)](https://www.luvn.fi).

Takaisinsoitto toteutunut yhden päivän sisällä 94,7%:ssa soittopyynnöistä. Keskitetyn palvelun järjestämä tarkkaavuuden ja käyttäytymisen säätelyn viikoittainen kyselytuntilinkki on lähetetty opiskeluhuollon kautta kaikille oppilaitoksille (tarkoitettu opettajille ja opiskeluhuollolle niissä oppilaitoksissa, psykologipalvelu tulee keskitetystä palvelusta).

Opiskelijan on mahdollista itse pyytää tapaamista keskitetystä psykologipalvelusta ja palvelusta voidaan konsultaation lisäksi tavata opiskelijaa ja esimerkiksi osallistua verkostoon opiskelijan asioissa.

Kuraattoripalvelu, Mikaela Heinonen-Lindholm

Kuraattoripalvelut vaihtaa asiakastietojärjestelmä Aurasta SosiaaliEfficiaan 1.10.2024 lähtien. SosiaaliEfficia korvaa nyt olemassa olevat kymmenen eri ohjelmaa ja yhdenmukaistaa ja yhtenäistää kuraattoreiden kirjaamiskäytännöt.

- Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL) antaa tarkemmat määräykset sosiaalihuollon asiakasasiakirjojen rakenteista ja asiakasasiakirjoihin merkittävistä tiedoista. Kuraattoripalveluissa on jo vuoden 2023 käynnistynyt kirjaamisasiantuntijoiden verkosto, missä kehitetään kirjaamiskäytänteet THL:n määräysten mukaisesti.
- Asiakastietojärjestelmän vaihto on iso toiminnallinen muutos kuraattoreille ja tämän vuoksi asiakaspalvelua joudutaan vähentämään huomattavasti lokakuun aikana.

Kuraattoripalveluiden työpohjat ovat täytettynä ja palvelut toteutetaan pääsääntöisesti mitoituksen mukaisesti.

[Omaperhe, Kaius Karlsson](#)

Omaperhe.fi-sivusto on nyt Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen asukkaiden, ammattilaisten ja yhteistyökumppaneiden käytössä. Sivusto on lapsiperheille ja perhettä perustaville suunnattu varhaisen tuen tiedonlähde ja palvelutarjotin. Sivustolta löytyy noin 300 tietosisältöä eri elämäntilanteisiin ja aiheisiin.

Pyydämme yhteistyötä sivuston käytön levittämiseen huoltajille, opettajille ja yhteistyökumppaneille – kiitos jo toteutuneista tapaamisista ja tiedotusponnistuksista!

Omaperheessä asukkaille näkyvät palvelutiedot nousevat kansallisesta Palvelutietovarannosta – on tärkeää, että myös toimijoiden palvelut

näkyvät sivustolla oikein. Tietojen näkyminen kannattaa tarkistaa oman kunnan osalta: varhaiskasvatuksen palvelut, järjestöt, perusopetus, lukiokoulutus, valmistava opetus, aamu- ja iltapäivätoiminta, nuorisopalvelut, vapaa-ajan toiminta jne.

Omaperhe-sivun oikeassa ylänurkassa on google-kääntäjä, jonka avulla sivuston sisällön voi kääntää usealle eri kielelle. Ensin kannattaa vaihtaa sivuston kieli englanniksi, koska vaikkapa arabiaksi kääntäminen on googlille oletettavasti helpompaa kuin suomesta kääntäminen.

Yhteistyökyselyn tulokset ja tulosten hyödyntäminen, Kati Wilska-Seemer

Toteutimme Länsi-Uudenmaan Ehkäisevän ja varhaisen tuen palveluiden toimesta kyselyn opiskeluhoitopalveluiden ja koulutuksen järjestäjän välisen yhteistyön sujumisesta Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella ajanjaksolla 7.5.-7.6.2024.

Kyselyyn vastasi yhteensä 435 Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen opiskeluhoitopalveluiden (kuraattorit, psykologit, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto ja neuvolan esiopetuksen terveydenhoitajat, yhteensä 33 % vastaajista) ja esiopetuksen, perusasteen ja toisen asteen koulutuksen järjestäjien työntekijää (46 % vastaajista), oppilaitosten johtajia (12 % vastaajista) sekä opiskeluhoitopalveluiden esihenkilöitä, koulutuksen järjestäjien opiskeluhoollon ohjausryhmien ja alueellisen opiskeluhoollon yhteistyöryhmän jäseniä.

Pyrimme tämän kyselyn tulosten avulla kehittämään alueellisen opiskeluhoitosuunnitelman tavoitteen mukaisesti yhteistyötä ja yhteistyörakenteita opiskeluhoitopalveluiden ja koulutuksen järjestäjien välillä.

Kyselyssä kysyimme seuraavista asioista sekä monivalintakysymyksiä (asteikolla 1-5, 1= hyvin ja 5= huonosti) että avoimia kysymyksiä liittyen kysytyn yhteistyön kehittämiseen:

- Miten mielestäsi yhteistyö sujuu opiskeluhoitopalvelujen henkilöstön ja oppilaitosten henkilöstön välillä omassa yksikössäsi/yksiköissäsi?
- Miten mielestäsi yhteistyö toimii seuraavissa yhteistyörakenteissa:
 - Oppilaitoskohtainen opiskeluhoitoryhmä
 - Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoollon ohjausryhmä
 - Alueellinen opiskeluhoollon yhteistyöryhmä

- Oppilaitoskohtainen kriisiryhmä
- Yksilökohtaiset monialaiset asiantuntijaryhmät
- Pedagogisten asiakirjojen moniammatillinen käsittely

Yhteistyö koulutuksen järjestäjien ja opiskeluhuollon työntekijöiden välillä koetaan melko hyväksi (arvosana 2,2). Yhteistyörakenteisiin liittyen tyytyväisimpiä ollaan oppilaitoskohtaisen opiskeluhuoltoryhmän (arvosana 2,0) ja monialaisen asiantuntijaryhmän toimintaan (arvosana 2,3). Eniten kehittämistä vaatii oppilaitoskohtaisen kriisiryhmän toiminta (arvosana 2,5) ja yhteistyö liittyen pedagogisten asiakirjojen moniammatilliseen käsittelyyn (arvosana 2,7).

Sovimme, että koulutuksen järjestäjäkohtaisiin opiskeluhuollon ohjausryhmiin voi pyytää koulutuksen järjestäjäkohtaisia avovastauksia Kati Wilska-Seemeriltä tai alueen opiskeluhuoltopalvelujen lähiesihenkilöiltä.

Yksinäisyyden vähentäminen - prosessin eteneminen, Tuija Harakka

Alueellisessa opiskeluhuoltosuunnitelmassa on yhdeksi tavoitteeksi vuosille 2024-2026 nostettu yksinäisyyden vähentäminen esiopetuksessa, peruskouluissa ja toisen asteen koulutuksessa. Alueellisen opiskeluhuollon yhteistyöryhmässä kerättiin esiopetuksen, perusopetuksen ja toisen asteen käytäntöjä tähän teemaan. Näistä koottiin kymmenen kohdan esimerkinomainen toimenpidelista, josta jokainen koulutuksen järjestäjä ja yksittäinen yksikkökin voi valita omaan toimintaansa sopivia keinoja. Myös opiskeluhuollon työntekijät ovat mukana omalta osaltaan yksinäisyyden ehkäisemisessä. Mitä monipuolisemmin näitä keinoja käyttää, sitä vaikuttavampaa on työ yksinäisyyden ehkäisemiseksi. Koulutuksen järjestäjät ja yksiköt voivat valita myös muita hyväksi havaitsemiaan keinoja yksinäisyyden ehkäisemiseksi.

1. Yhteisöllisyys, tunne- ja sosiaalisten taitojen vahvistaminen ja ryhmään kuuluminen:

Jatkuva suunnitelmallinen ryhmäyttäminen, yhteenkuuluvuuden hengen luominen ja sosiaalisten ja tunnetaitojen systemaattinen opettaminen (kuten hyvinvointiopetuksen opetussuunnitelma) ovat keskeisiä keinoja yksinäisyyden vähentämiseksi. Ks. lisää [Sosiaalisten taitojen tukeminen koulussa](#) | Mielenterveystalo.fi; [Koulut ja toinen aste - MIELI ry](#), [lahdemukaan.fi](#) (Lähde-päivä on joka kuun 10. päivä) ja [Omaperhe - Yksinäisyys](#)

2. Yhteisön asenteet ja opetushenkilöstön toiminta:

Opettajien ja muun henkilökunnan asenne, osaaminen ja toiminta ovat avainasemassa yksinäisyyden tunnistamisessa ja puuttumisessa. Ehdotuksia tuli mm. työkaluista yksinäisyyden huomaamiseen ja sosiogrammin käyttöön. Tunnit tulisi suunnitella siten, että ne edistävät oppilaiden hyvinvointia eivätkä ole pelkästään opettajalähtöisiä. Opetetaan lapset ja nuoret huomaamaan ja arvostamaan hyvää toisissaan.

3. Yhteiset aktiviteetit:

Oppilaitosten yhteiset teemapäivät kuten Mitä kuuluu? -päivät, harrastukset, kerhot, välituntitoiminta ja muut matalan kynnyksen tutustumismahdollisuudet kuten yhteinen aamupuurohetki.

4. Opiskeluhoitopalveluiden rooli:

Opiskeluhoollon psykologien, terveydenhoitajien ja kuraattorien kohdennetut ryhmätapaamiset ja 7. luokkien ja 2. asteen ensimmäisen vuosikurssin hyvinvointitunnit sekä muu yhteisöllinen ja yksilökohtainen opiskeluhoolto.

5. Yhteisön (henkilöstö, opiskelijat, huoltajat) osallistuminen:

Toisiin tutustumisen mahdollistaminen (esim. kaveripenkki- tai -lainaamo) ja koulun toiminnan yhteinen kehittäminen - esimerkiksi [School to Belong – HelsinkiMissio](#) -ohjelma - auttavat tuomaan kaikki mukaan ja luomaan yhteisöä, jossa jokainen tuntee itsensä arvostetuksi ja hyväksytyksi.

6. Johdon sitoutuminen yksinäisyyden vähentämiseksi:

Johtamisen rooli nähtiin tärkeänä osana yhteisön hyvinvoinnin ja yksinäisyyden vähentämisen edistämisessä.

7. Koulunuorisotyöntekijät, koulutuksen järjestäjän yhteisöllistä opiskeluhoiltoa toteuttavat ammattiryhmät ja tuutorit/kummioppilaat/ tukioppilaat yms.:

Heidän roolinsa kouluissa on usein merkittävä yksinäisyyden vähentämisessä.

8. Kännykkäkäytännöt:

Kännyköiden käytön rajoittaminen usein mahdollistaa paremmin kasvokkaiset sosiaaliset kontaktit.

9. Siirtymävaiheiden vaiheiden hallinta:

Kouluasteiden väliset siirtymät suunnitellaan niin, että ne tukevat lasten ja nuorten sosiaalisia suhteita.

10. Huomioidaan kouluterveyskyselyn (2023) mukaisten yksinäisyysriskiryhmien eli tyttöjen ja ulkomaalaistaustaisten poikien erityistarpeet.

Keskustelua koonnista:

Ryhmän jäsenet voivat viedä koonnin koulutuksen järjestäjien opiskeluhuollon ohjausryhmiin. Koontia voi parastaa ja muokata omiin tarpeisiin esimerkiksi muokkaamalla koonnin kieltä sopivaksi eri koulutusasteille.

Esiopetuksen opiskeluhoolto, Tuija Harakka

Esiopetuksen oppilashuollon palveluissa pyritään vahvistamaan ja kehittämään:

Yhtenäisiä konsultaatioaikoja psykologeille ja kuraattoreille (mahdollisesti myös terveydenhoitaja)

- Teemaillat/infot huoltajille ja varhaiskasvattajille, esim. ravinto ja uni, kouluvalmiuksien kehittyminen, kaveritaitojen tukeminen, ruutuaika, koulusiirtymä
- Tarpeenmukaista ryhmä- & yksilötyöskentelyä
- Materiaalien jakamista ja saavutettavuutta (esim. Omaperheen käyttö)
- Palveluohjausta ja yhteistyötä muiden LUVN:in palveluiden kanssa (esim. infotilaisuuksissa voisi olla perheneuvolan puheenvuoro vanhemmille lapsen tunnetaitojen tukemisesta)
- Esitteet eri palveluista, joita voisi jakaa myös perheille

Yhteisöllisyyden ja osallisuuden edistäminen yhteisenä tekemisenä alatyöryhmän (Lohja, Luksia ja Vihti) alustus

Opetuspäällikkö Kirsi Hyvämäki (Vihti), perusopetusjohtaja Liisa Saarniniemi (Lohja) ja palvelupäällikkö Terttu Tapio (Luksia) kertoivat, mitä Vihdissä, Lohjalla ja Luksiassa tehdään yhteisöllisyyden ja osallisuuden edistämiseksi.

Kävimme esitysten pohjalta keskustelua. Saarniniemen esittelemä Lohjan hyvinvointikello sai ryhmäläisiltä positiivista palautetta. Vihdissä on

sovellettu alueellisen opiskeluhuoltosuunnitelman kärkiä omilla painotuksilla. Hyvämäki esitteli mm. yhteisöön kiinnittymisen toimintamalleja: 6 askelta kouluun ja uusimpana 7 askelta seiskalle. Luksian Tapio puolestaan kertoi, että hyvinvointisiirtymän jälkeen Luksia on alkanut isosti kehittämään omaa hyvinvointityötä ja se tapahtuu pitkälti hankkeiden kautta.

Keskustelussa todettiin, että hyvinvointityöhön satsaamisen hyötyä on vaikea mitata ja osoittaa, mikä voi haitata opettajien sitoutumista siihen. Ryhmäläisten mielestä hyvinvointi mahdollistaa oppimisen, mutta myös oppiminen lisää hyvinvointia.